

הבן שלי לא שומע בקולי

פגשתי פעם זוג שהסיבה העיקרית לחוסר 'שלום בית' ביניהם היתה התנהגותו של אחד מילדיהם. אני מאמין שאם הייתי שואל את האב האם יש דבר כזה 'בן סורר ומורה' הוא מיד היה קופץ ואומר 'בטח, לי בבית יש אחד כזה!'. אשתו לעומתו מתייחסת לבן כמאתגר, ומשתדלת מאד לתת לו יחס חיובי ומסייע. האם ייתכן שיש קשר בין הדברים?

בגמרא מובאת דעה שבן סורר ומורה לא היה ולא נברא, ומסבירים המפרשים שכיון שצריכים תנאים רבים להתקיים כדי להכריז על הבן כ'סורר ומורה' – לא נוצרה מציאות כזו בפועל. אחד התנאים הנלמדים מדיוק בפסוקים הוא, שאביו ואמו יהיו שווים בקולם, ונכתבו על כך פירושים רבים.

שמעתי פעם הסבר לדין זה שיכול לעזור לנו לגדל משפחה שמחה. 'אין אביו ואמו שווים בקולם', אין הכוונה שמדברים בצליל שונה, אלא שאינם מעבירים את אותם מסרים – הורים שאינם מדברים באותו קול, ילדיהם מקבלים מסרים מבלבלים. הרי חומרת העונש של בן סורר ומורה היא על שם סופו, שרואים אצלו סימני התנהגות כאלה שקשורים לקלקול במידות, ויובילו בהמשך עד כדי שפיכות דמים. ואילו ילד שגדל בבית שאביו ואמו לא משדרים אותו קו חינוכי – ההתנהגות הרעה שלו אינה מצביעה על קלקול במידות, אלא פשוט על בלבול. בלבול אפשר לתקן, ולכן אין הבן נעשה סורר ומורה.

ילדים יודעים היטב לזהות את המחלוקות בין ההורים, ומנצלים אותן כדי להשיג מאבא את מה שאמא לא מרשה, ומאמא את מה שאבא לא מרשה. במקרים קיצוניים הילדים אפילו משתמשים בויכוח של ההורים 'לסחוט' דברים ששניהם לא מרשים.

האם המסקנה היא שאבא ואמא צריכים תמיד לחשוב אותו דבר? התשובה היא ודאי שלא! אפשר לגדל ילדים טובים גם כאשר ישנם חילוקי דעות בין ההורים, אבל זה כבר נושא חדש.

הרב אליהו האיתן

רב משיב במכון פועה ומרבני
המכון הישראלי למשפחה

**בוחרים
במשפחה**

"בוחרים במשפחה" – ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם